

Sortsblandinger i bygg- økologisk

Basert på resultatene fra de to feltene vi hadde i 2024 er det vanskelig å se noen effekt av sortsblandinger på både sykdom, avling og kvalitet.

Anna Katarina Berg

Rådgiver

Beskrivelse av forsøket

Målet med denne forsøksserien er å undersøke effekten av sortsblandinger på avling, utvikling av soppsykdommer, legde og andre avlingsparametere. Samt å undersøke om gjødslingsnivå påvirker en eventuell effekt av sortsblanding.

Det har vært fem felt i denne forsøksserien i 2024, hvorav to i Akershus. Siden det er det første av totalt tre år i forsøksserien, er det ikke laget noe sammendrag for alle feltene. I denne artikkelen presenteres derfor bare data for de to feltene vi hadde i Akershus i 2024.

Forsøksplan

Feltene er sådd med forsøkssåmaskin, og gjødslet likt som feltvertens åker. Det er registrert oppspiring, sykdom, ugras og legde mm., i løpet av sesongen. Feltet er tresket med forsøkstresker.

Det er testet ut to forskjellige blandinger med tre forskjellige sorter i (ledd 1 og 2), samt de seks enkeltsortene hver for seg (ledd 3-8). I ledd A er blandingen og sortene gjødslet likt som åkeren rundt. I ledd B er det gitt 3 kg N/daa ekstra i form av pelletert hønsemøkk, dette ble spredt på overflaten et par dager etter såing.

Forsøksfeltet på Hellerud

Feltvert

Feltvert: Norges Vel Hellerud gård. Sted: Lillestrøm.

Jordart: Siltig lettleire.

Forgrøde: Fôrt.

Sådato: 14.mai.

Gjødsling: Ingen gjødsling i 2024.

Treskedato: 19.september

Tabell 1: Resultater fra forsøksfeltet på Hellerud

Ledd		Avling kg/daa	Relativ avling %	Vann % v/høsting	HI-vekt kg	Protein % i TS
A1	Bredo + Sverre + Torgeir	268	Ref. 100	21	60,3	11,6
A2	Ismena + Annika + Thermus	313	117	22	59,8	10,1
A3	Bredo	276	103	21	60,0	12,0
A4	Sverre	315	118	20	61,1	11,0
A5	Torgeir	261	97	24	57,9	12,0
A6	Ismena	291	109	23	59,5	10,7
A7	Annika	288	108	22	58,3	10,7
A8	Thermus	344	128	21	61,8	10,5
B1	Bredo + Sverre + Torgeir	275	103	21	60,5	11,4
B2	Ismena + Annika + Thermus	289	108	23	59,7	10,6
B3	Bredo	303	113	21	60,2	11,3
B4	Sverre	286	107	20	60,7	11,8
B5	Torgeir	227	85	24	58,2	12,0
B6	Ismena	336	125	23	60,9	10,5
B7	Annika	309	115	22	59,3	10,1
B8	Thermus	317	118	22	61,7	11,2

Feltet etablerte seg godt, med lite ugras. Det var også lite sykdom ved første registrering 1.juli, men noe mer ved andre registrering 30.juli. Det var ingen tidlig legde i feltet, men det ble stående ute lenger enn ideelt grunnet vanskelig innhøstingsvær. Stråene begynte å bli svært nedbrutte, noe som resulterte i en blanding av aksnekk og legde over hele feltet.

Avlingsnivået i feltet var greit, med ca.290 kg/daa i snitt. Det er ingen forskjell mellom leddene som har fått gjødsel etter bondens gjødselplan, og der det er tilført 3 kg ekstra nitrogen. Det er ingen signifikante forskjeller om man sammenligner avlingstallene for blandingene med gjennomsnittet for de tre sortene dyrket hver for deg.

Vi ser heller ingen tydelige effekter av hverken sortsblandingene eller det ekstra nitrogenet på andre parametere som vanninnhold ved høsting, hektolitervekt eller proteininnhold.

Forsøksfeltet på Hvam

Feltvert

Feltvert: Hvam vgs.

Sted: Nes.

Jordart: Silt.

Forgrøde: Potet.

Sådato: 13.mai.

Gjødsling: Gylle, 2 t/daa.

Treskedato: 28.august.

Tabell 2: Resultater fra forsøksfeltet på Hvam

Ledd		Avling kg/daa	Relativ avling %	Vann % v/høsting	HI-vekt kg	Protein % i TS
A1	Bredo + Sverre + Torgeir	343	Ref. 100	19	63,7	10,5
A2	Ismena + Annika + Thermus	409	119	21	63,9	9,5
A3	Bredo	346	101	19	63,6	9,6
A4	Sverre	360	105	18	63,6	9,5
A5	Torgeir	360	105	19	62,7	10,4
A6	Ismena	424	124	20	64,3	9,2
A7	Annika	426	124	20	63,6	8,7
A8	Thermus	408	119	20	64,9	9,3
B1	Bredo + Sverre + Torgeir	349	102	19	63,8	9,9
B2	Ismena + Annika + Thermus	416	121	20	64,2	9,2
B3	Bredo	372	109	18	63,9	9,8
B4	Sverre	365	107	18	64,0	9,5
B5	Torgeir	361	105	19	63,1	10,2
B6	Ismena	449	131	20	64,8	9,4
B7	Annika	412	120	21	63,4	9,5
B8	Thermus	406	118	21	65,7	9,9

Feltet ble godt etablert, og det var lite ugras hele sesongen. Det var ingen sykdom ved første registrering i begynnelsen av juli. Det ble observert litt byggbrunfleck og rust ved registrering i slutten av juli, men det er fortsatt svært lave nivåer og det er vanskelig å se noen effekt av sortsblandingene, sammenlignet med gjennomsnittet av sortene.

Det var ingen legde ved tresking, men det var noe aks- og stråknekk jevnt over hele feltet. Avlingsnivået i feltet var godt, gjennomsnittet for leddene som fulgte bondens gjødselplan var 384 kg/daa. Og gjennomsnitt for leddene som fikk 3 kg ekstra nitrogen var 391 kg/daa. Vi ser altså en liten tendens til effekt av det ekstra nitrogenet. Når vi sammenligner avlingene fra sortsblandingene med gjennomsnittet for de tre sortene som er med i blandingen ser vi at det faktisk er en tendens til bittelitt høyere avling når sortene er dyrket hver for seg.

Sortsblandingene med Ismena, Annika og Thermus, ligger signifikant over den andre sortsblandingen med Bredo, Sverre og Torgeir. Dette gjelder også når sortene ble dyrket hver for seg. Observasjonene om avlingsnivå på de forskjellige sortene bekreftes også av sortsforsøkene. Utover dette ser vi heller

ikke i dette feltet noen tydelig effekt av hverken sortsblandinger eller ekstra nitrogen på parametere som vanninnhold ved høsting, hektolitervekt eller proteininnhold.